

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 2016

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΤΑΞΗ: Β΄ Γυμνασίου

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: Δευτέρα 6 Ιουνίου 2016

ΧΡΟΝΟΣ: 2 ώρες

ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ:

- α) Να γράψετε μόνο με μπλε ή μαύρο μελάνι.
- β) Να απαντήσετε σε όλα τα μέρη και σε όλα τα ερωτήματα.
- γ) Οι ερωτήσεις να απαντηθούν στα φύλλα εξέτασης που σας δίνονται.
- δ) Να σημειώσετε στα φύλλα εξέτασης τα στοιχεία σας (ονοματεπώνυμο, τμήμα και αριθμό).
- ε) Δεν επιτρέπεται η χρήση διορθωτικού.

Υπενθύμιση:

Αξιολογούνται σε κάθε απάντησή σας η έκφραση (στο επίπεδο της σημασιολογίας, της σύνταξης, του κατάλληλου ύφους) και η ορθογραφία.

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από επτά (7) σελίδες

ΜΕΡΟΣ Α': ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ**(ΜΟΝΑΔΕΣ 14)****ΚΕΙΜΕΝΟ 1**

Το 1974 η Τουρκία εισέβαλε στην Κύπρο κατακτώντας το 37% του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας και εκδιώκοντας από τις πατρογονικές τους εστίες 200.000 Κύπριους. Πολιτική της Τουρκίας και των εγκάθετών της στον κατεχόμενο βορρά είναι ο εκτουρκισμός των περιοχών αυτών με τη μαζική εγκατάσταση εποίκων από την Ανατολία και την παράλληλη αλλοίωση της νήσου, την αντικατάσταση των αρχέγονων τοπωνυμίων με τουρκικά και τον αφανισμό γενικότερα κάθε στοιχείου που παραπέμπει στην ελληνική πολιτιστική ταυτότητα του τόπου. Για τον λόγο αυτόν από πολύ νωρίς ξεκίνησε μια οργανωμένη προσπάθεια για τη λεηλασία αρχαιολογικών χώρων, Μουσείων και Βιβλιοθηκών. Πεντακόσιες και πλέον εκκλησίες υπέστησαν λεηλασίες και βανδαλισμούς και έτυχαν κάθε λογής αλλότριας χρήσης. *Κλάπηκαν 15 — 20 χιλιάδες εικόνες, ιερά σκεύη, άμφια, χειρόγραφα, δεκάδες τοιχογραφίες, καθώς και ψηφιδωτά που τεμαχίστηκαν και πωλήθηκαν στο εξωτερικό* ενώ άλλα έχουν καταστραφεί ολοσχερώς, όπως π.χ. η ψηφιδωτή παράσταση στον ναό της Παναγίας Κυράς κοντά στο χωριό Λειβάδια Αμμοχώστου. Η καταστροφή δεν περιορίζεται σε ναούς ορθόδοξους, αλλά και σε ναούς όλων των θρησκευτικών ομάδων του νησιού, όπως π.χ. Μαρωνιτών, Αρμενίων, Ρωμαιοκαθολικών,

Προτεσταντών και Εβραίων. Παλαιοί ναοί ιδιαίτερης αρχαιολογικής αξίας εξαφανίστηκαν είτε λόγω φθοράς είτε λόγω ανθρώπινης επέμβασης, όπως η Παναγία Αυγασίδα στη Μηλιά με τοιχογραφίες του 15ου αιώνα, την οποία το κατοχικό καθεστώς κατεδάφισε δεκαπέντε χρόνια μετά την τουρκική εισβολή ή όπως η Αγία Αικατερίνη στο Γεράνι, την οποία γκρέμισαν μόλις πριν από λίγο καιρό. Ένα σημαντικό κομμάτι της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς σβήνει και εκπέμπει σήμα κινδύνου διεθνώς.

Βυζαντινό Μουσείο και Πινακοθήκη Ιδρύματος Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ',
*Όμηροι στη Γερμανία. Ληλατημένοι εκκλησιαστικοί θησαυροί από την
τουρκοκρατούμενη Κύπρο.* Κείμενα: Δρ Ιωάννης Ηλιάδης (διασκευή)

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Η παλαιά εκκλησία του αγίου Θύρσου είναι μικρή μονόκλιτη, καμαροσκέπαστη εκκλησία κοντά στην ακτή και στο πλευρό ενός βράχου, όπου βρισκόταν το σπήλαιο στο οποίο, κατά την παράδοση, ασκήτευσε ο άγιος Θύρσος, επίσκοπος Καρπασίας. Το σπήλαιο καταστράφηκε σχεδόν ολοκληρωτικά, τα υπολείμματά του όμως αποτελούν τον βόρειο τοίχο της εκκλησίας. Η εκκλησία πιθανόν να είναι κτίσμα του 16ου ή 17ου αιώνα και εκοσμείτο με τοιχογραφίες, οι οποίες όμως έχουν καταστραφεί. Το λίθινο εικονοστάσιο που υπήρχε το έχουν καταστρέψει οι Τούρκοι μετά την εισβολή του 1974. Στο βάθος της σπηλιάς υπάρχει αγίασμα, το οποίο *πιστεύεται πως έχει θεραπευτικές ιδιότητες*. Η νέα εκκλησία του αγίου Θύρσου είναι μονόκλιτη, καμαροσκέπαστη με σταυροθόλια, κτισμένη σε ψηλότερο επίπεδο από την παλαιά εκκλησία. Είναι κτίσμα των αρχών του 20ού αιώνα (1911). Εικόνα του αγίου Θύρσου από την κατεχόμενη εκκλησία του στη Γιαλούσα βρίσκεται σήμερα στο εκκλησάκι που κτίστηκε πρόσφατα στα νότια της εκκλησίας του αποστόλου Ανδρέα στο Πλατύ Αγλαντζιάς.

Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου. *Οι εντός των τειχών εκκλησίες της Λευκωσίας και
οι κατεχόμενες εκκλησίες της Καρπασίας.* Ημερολόγιο 2013 (διασκευή)

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

Απέναντι από την Αγία Αικατερίνη, εκεί που σήμερα είναι το σπίτι μου που το κατοικούν από το 1974 Τούρκοι, ήταν το περιβόλι του Ευάγγελου Λουίζου, γνωστό ως «το περβόλι του Λούη», πατέρα του Ευάγγελου.

Μια τεράστια έκταση με πορτοκαλόδεντρα και άλλα εσπεριδοειδή.

Την άνοιξη σ' έπνιγαν οι ευωδιές των ανθών.

Ακόμα οσμίζομαι κείνη τη λεπτή ευωδιά. Το πιο περίεργο είναι ότι εδώ και είκοσι τρία χρόνια, κάθε άνοιξη, ζω μέσα σ' αυτή τη μοσκομυρισμένη ατμόσφαιρα σε μια πόλη που δεν έχει λεμονόδεντρα.

Για τον Ευάγγελο ξέραμε ότι ήταν πολύ πλούσιος, λίγο εκκεντρικός.

Ασχολείτο με τα αρχαία και τα βιβλία. Το σπίτι του ήταν ένα μουσείο και, παρότι είχε τελειώσει τη Νομική, ουδέποτε εξάσκησε το επάγγελμα του δικηγόρου, αν και διατηρούσε γραφείο, που το παραχώρησε στον πατέρα μου, όταν αφυπηρέτησε από το Κτηματολόγιο και το χρησιμοποιούσε σαν γραφείο δικό του.

Ο Ευάγγελος διατηρούσε βουστάσιο και οργάνωσε διανομή εμφιαλωμένου γάλακτος από σπίτι σε σπίτι. Έκανε ακόμα Milk bar, όπου αντί ποτού πρόσφερε γαλακτοειδή, παγωτό, ζεστό γάλα με σοκολάτα ή κακάο. Έγινε από τα πιο πολυσύχναστα μπαρ στη δεκαετία του '60.

Ήταν, βλέπετε, κάτι εντελώς καινούργιο σαν ιδέα.

Το μπαρ βρισκόταν απέναντι από τις Αποθήκες Ξυλείας του Μήτσιου Μαραγκού, που κάηκε από βόμβα τον Αύγουστο του 1974, στον μεγάλο βομβαρδισμό της Αμμοχώστου. Τώρα ο Μήσιος Μαραγκός, ο άνθρωπος που είχε αφιερώσει τη ζωή του στη συλλογή σπάνιων βιβλίων και που τη βιβλιοθήκη του - ανυπολόγιστης αξίας - τη μετέφεραν, καθώς πληροφορούμαστε, στην Κωνσταντινούπολη, κοιμάται στο μικρό κοιμητήριο της Δερύνειας, όσο το δυνατόν πιο κοντά στην Αμμόχωστο, περιμένοντας τη μέρα της επιστροφής. Ο Ευάγγελος ταξίδευε, διάβαζε, έκανε συλλογές έργων αρχαιολογικών και λαϊκής τέχνης, φύτευε δέντρα.

Το σπίτι του στην οδό Ηρακλέους είναι «το σπίτι που πάει να γίνει φυτό», όπως το αποκάλεσε ο Σεφέρης, στενός φίλος του Ευάγγελου από τα φοιτητικά του χρόνια, που φιλοξενήθηκε εκεί δυο φορές στα ταξίδια του στην Κύπρο.

Εκεί φιλοξενήθηκε και ο άλλος νομπελίστας ποιητής μας, ο Οδυσσεάς Ελύτης. Έζησε σ' αυτό το σπίτι τρεις μήνες. Εκεί έγραψε τη συλλογή του *Το Φωτόδεντρο*.

Τον Ευάγγελο τον θαύμαζα αλλά και τον φοβόμουν μικρή, γιατί ήταν πάντα πολύ σοβαρός, σαν απόμακρος από τον κόσμο, με μια πίπα στο στόμα και μια μεγάλη κρεατοελιά, με πολύ πυκνά φρύδια. Πάντα ντυμένος με το άσπρο σακάκι του και το παπιγιόν.

[...]

«Πτωχός» θα 'λεγα, έζησε τα τελευταία του χρόνια στη Λευκωσία, χωρίς να χάσει την αρχοντιά του και τη μεγάλη του καρδιά.

Στην αρχή εργάστηκε ως μορφωτικός ακόλουθος στην Ελληνική Πρεσβεία, ύστερα καθλώθηκε στο σπίτι του, διάβαζε και δεχόταν λιγοστούς φίλους, που συγκεντρώνονταν για να συζητήσουν μαζί του θέματα λογοτεχνίας και ιστορίας. Κληροδότησε την ακίνητη περιουσία του στην πολιτεία και όρισε να γίνει ίδρυμα για έκδοση βιβλίων και φιλοξενία μελετητών της ιστορικής παράδοσης του τόπου.

Ο Ευάγγελος Λούη Λουίζος, ο άνθρωπος, ο φίλος, ο εραστής του λόγου, ο λάτρης της Κύπρου.

Κλαίρη Αγγελίδου, *Ο Δρόμος*, Αφήγημα, Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα 1997, σσ. 37-42 (διασκευή)

I. Κατανόηση Περιεχομένου

(Μονάδες 2)

α. Με βάση τα τρία πιο πάνω κείμενα, να αναφερθείτε σε τρεις (3) διαφορετικές επιπτώσεις (μια επίπτωση από κάθε κείμενο) στον τομέα του πολιτισμού που προκλήθηκαν λόγω της εισβολής των Τούρκων στην Κύπρο το 1974.

(μον. 1,5)

β. Να αναφέρετε τον κοινό τύπο αφηγητή που εντοπίζετε στο πρώτο και δεύτερο κείμενο και να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

(μον. 0,5)

II. Κατανόηση Μορφής

(Μονάδες 4)

1. Οργάνωση Λόγου

(μον. 1)

Το πρώτο κείμενο αποτελεί μια παράγραφο.

α. Να βρείτε την κατακλείδα της.

(μον. 0,25)

β. Να γράψετε μια δική σας θεματική πρόταση γι' αυτή την παράγραφο.

(μον. 0,75)

2. Μορφοσυντακτικά Φαινόμενα (μον. 2)

- α. Να αναφέρετε το είδος της σύνταξης το οποίο χρησιμοποιεί κυρίως η συγγραφέας Κλαίρη Αγγελίδου στο τρίτο κείμενο. (μον, 0,25)
- β. Να γράψετε ποιο συντακτικό όρο της πρότασης προβάλλει η συγγραφέας με αυτόν τον τρόπο. (μον. 0,25)
- γ. Να αναφέρετε τους δύο (2) χρόνους που χρησιμοποιεί κυρίως η συγγραφέας. (μον. 0,5)
- δ. Με βάση το περιεχόμενο του τρίτου κειμένου, να δικαιολογήσετε τη χρήση του ενός μόνο από αυτούς τους χρόνους λαμβάνοντας υπόψη το ποιόν ενέργειας των ρημάτων. (μον. 0,25)
- ε. Να εξηγήσετε τι είναι συντακτικά η πιο κάτω υπογραμμισμένη πρόταση:
πιστεύεται πως έχει θεραπευτικές ιδιότητες (μον. 0,5)
- στ. Να γράψετε το ποιητικό αίτιο των πιο κάτω προτάσεων του πρώτου κειμένου που δεν υπάρχει αλλά εύκολα εννοείται. (μον. 0,25)

Κλάπηκαν 15 — 20 χιλιάδες εικόνες, ιερά σκεύη, άμφια, χειρόγραφα, δεκάδες τοιχογραφίες, καθώς και ψηφιδωτά που τεμαχίστηκαν και πωλήθηκαν στο εξωτερικό.

3. Λεξιλογικά (μον. 1)

- α. Να γράψετε δύο (2) σύνθετες λέξεις από το δεύτερο κείμενο των οποίων το α' συνθετικό είναι λόγιο αχώριστο μόριο. (μον. 0,5)
- β. Να γράψετε ποιο ρήμα είναι το δεύτερο συνθετικό στις πιο κάτω λέξεις:
- i. τοιχογραφίες
 - ii. εισβολή (μον 0,5)

III. Παραγωγή Γραπτού Επικοινωνιακού Λόγου (Μονάδες 8)

Υποθέστε ότι έχετε πρόσφατα μιλήσει με ένα ηλικιωμένο συγγενικό ή φιλικό πρόσωπο (παππού ή γιαγιά ή άλλο) για το/την χωριό/πόλη του/της (κατεχόμενο/η ή μη).

Να μεταφέρετε τα λόγια αυτού του προσώπου μόνο, για να συμπεριληφθούν σ' ένα βιβλίο για την Κύπρο. Τα λόγια του πρέπει να είναι μια παραστατική πρωτοπρόσωπη αφήγηση με στοιχεία περιγραφής (στη νεοελληνική γλώσσα), στην οποία θα ζωντανεύουν με αγάπη ή και νοσταλγία: ο τόπος - φύση, κτήρια-, οι άνθρωποι και ο τρόπος ζωής τους.

(Έκταση: 220-250 λέξεις)

ΚΕΙΜΕΝΟ 1**Εβλιά Τσελεμπί, Ταξίδι στην Ελλάδα****Μέγαρα και σπίτια**

Επτά χιλιάδες συνολικά είναι τα σπίτια της Αθήνας — όλα καμαροσκέπαστα, και πολύ στέρεες κατασκευές. Εδώ δεν πρόκειται να βρεις ξύλινο σπίτι ή χτισμένο με τούβλα και λάσπη και σκεπασμένο με χώματα. Όλα τα οικοδομήματα είναι τέλειες λιθοδομές, στερεωμένες με *κουρασάνι**, ασβέστη και χώματα. Τα σπίτια έχουν στέρνες για να μαζεύουν τα νερά της βροχής (που πέφτουν στις στέγες και τους εξώστες). Επειδή δεν έχει λασπουριά, δεν κατασκευάζουν καλντερίμια. Κατά την απογραφή που έγινε για τη σύνταξη των φορολογικών καταλόγων, απογράφηκαν ως μόνιμοι κάτοικοι της πόλης: τέσσερις χιλιάδες νοματαίοι. Στην πραγματικότητα, όμως, υπάρχουν δέκα χιλιάδες *φετζέρε** *γκιαούρηδες**.

Η πόλη μοιάζει με τη Μάλτα.

Οι μουσουλμάνοι κάτοικοι δεν χαίρουν μεγάλης εκτίμησης και θεωρούνται παρακατιανοί. Κι αυτό, γιατί οι *καφίρηδες** είναι πλούσιοι έμποροι κι έχουν συνεταιίρους στα πέρατα της Ευρώπης.

Οι φορεσιές των καφίρηδων

Οι σοφοί γερο – γκιαούρηδες φοράνε μαύρα καλύμματα – κάτι ειδικά μαύρα καπέλα από βελούδο που λέγονται: πλατώνια. Τα ρούχα τους είναι κι αυτά από κατάμαυρα υφάσματα. Οι πιο νέοι βάζουν κόκκινα φέσια και πολύχρωμα μάλλινα γιλέκα. Στη μέση τους ζώνουν μεταξωτά ζωνάρια και φορούν μαύρα ή κόκκινα παπούτσια.

Οι γυναίκες τους ντύνονται με χρωματιστά φουστάνια και φοράνε στο κεφάλι τους *σερπούσια**. Περπατάνε στους δρόμους με ξεσκέπαστα πρόσωπα χωρίς φερετζέ.

Οι γυναίκες των *σερ**, αλλά και των καφίρηδων, τη μέρα κάθονται στα σπίτια και δεν εμφανίζονται στους δρόμους και στο παζάρι. Μόλις, όμως, πιάνει να σουρουπώνει, παίρνουν τα φαναράκια τους κι αρχίζουν τις βόλτες από σπίτι σε σπίτι κι από χαμάμ σε χαμάμ, όπου ξεφαντώνουν μέχρι το ξημέρωμα.

Μερικές γυναίκες μεγαλεμπόρων φοράνε στο κεφάλι τους καπέλα, στολισμένα με πολύχρωμα φτερά παγωνιού. Αλλά και οι άντρες αυτής της τάξης, φοράνε καπέλα ευρωπαϊκού τύπου και βάζουν στα ρούχα τους *αμπάδες** και κουμπιά.

Εβλιά Τσελεμπί, *Ταξίδι στην Ελλάδα*,
μτφρ. Νίκος Χειλαδάκης, Εκάτη, Αθήνα 1991

***κουρασάνι:** οικοδομικό υλικό που χρησίμευε ως συνδετικό υλικό στο κτίσιμο των τοίχων, αλλά και για την επικάλυψη εξωτερικών τοίχων. ***φετζέρε:** ο αμαρτωλός. ***γκιαούρηδες:** οι αλλόθρησκοι και ειδικότερα οι Έλληνες, για τους Οθωμανούς. ***καφίρηδες:** οι άπιστοι κατά τους μουσουλμάνους. ***σερπούσια:** καλύμματα της κεφαλής. ***σερί:** οι πιστοί μουσουλμάνοι, σε αντίθεση με τους «καφίρηδες». ***αμπάδες:** χοντρά μάλλινα υφαντά υφάσματα

ΚΕΙΜΕΝΟ 2**Νίκος Καζαντζάκης, Ταξιδεύοντας: Ρουσία**

[...]

Οι κεντρικοί δρόμοι είναι κατάφωτοι, κάθε τόσο συναντάς ένα νυχτοφύλακα που στέκεται καταμεσίς στο δρόμο ακίνητος, ο ποταμός παγωμένος φωσφορίζει κάτω από το φεγγάρι και χιλιάδες κοράκια κοιμούνται απάνω στα

χιονοφορτωμένα δέντρα. Κάπου κάπου βγάνουν μια βραχνή φωνή σαν να *νειρεύονται**. [...]

Οι δρόμοι έχουν ένα γόνατο χιόνι, τα πεζοδρόμια είναι κρυσταλλωμένα σα γυαλί, μια γυναίκα γλιστράει και πέφτει, ένας σκύλος την οσμίζεται και φεύγει.

Οι περήφανοι *ισβόνικ*, οι αμαξάδες, κάθονται αψηλά στον πάγκο τους, γραμμή, ακίνητοι, με τα πηχτά χωριάτικα γένια, με τους πράσινους τσόχινους σκούφους, τους γαρνιρισμένους με γούνα, σαν Ασιάτες μεγαλουσιάνοι. Δεν κάνουν πια το σταυρό τους όταν περνούν από τις εκκλησιές, μα από μέσα τους σίγουρα θα βλαστημούν την ακατανόητη μανία των ανθρωπων να διώξουν τους αρχόντους και τις αρχόντισσες, που δεν καταδέχονταν να πατήσουν το πόδι τους στη γης, μα περιδιάβαζαν με τις *τρόικες** και πλέρωναν αρχοντικά. Τώρα φτήνυνε, ξέπεσε ο κόσμος; Κι όλοι τσαλαβουτούν στις λάσπες ή ανεβαίνουν και στριμώγνουνται στα καταραμένα τα τραμ...

Κάρα περνούν φορτωμένα ξύλα κι αλεύρι. Τ' άλογα, βαριά, αμέρωτα ακόμα. Χλιμιντρίζουν, τινάζουν το κεφάλι τους κάτω από το ζυγό και χώνονται ως τα γόνατα στα χιόνια. Οι καροτσέρηδες, τυλιμένοι σε προβιές, χουγιάζουν άγρια, σα να βρίσκονται ακόμα στις έρημες στέπες. Περπατούν βαριά κι αυτοί σαν τ' άλογα. Στους δρόμους μιας φράγκικης πολιτείας, η βάρβαρη τούτη πομπή τα κάρα, τα φορτωμένα αλεύρι και ξύλα, θα 'ταν παραφωνία· εδώ, κάτω από τους κόκκινους πύργους και τις πολεμίστρες του Κρεμλίνου, τέλεια αρμονίζονται με την άγρια, παρδαλή, πολεμόχαρη ψυχή της Μόσχας.

Κοπάδια κοράκια πετούν κρώζοντας από δέντρο σε δέντρο, από στέγη σε στέγη, και ρίχνουν από τις άκρες των κεραμιδιών κάτω στους διαβάτες μικρά βωλαράκια κρυσταλλωμένο χιόνι. Τα κοράκια, που τόσο συχνά περνούν μέσα στις σελίδες της ρούσικης λογοτεχνίας, είναι αληθινά το κυρίαρχο πουλί του ρουσικού ουρανού. Τα πρωτόδα, χιλιάδες, στην Οδησό, τα χάρηκα ύστερα απάνω από τ' απέραντα μαύρα χωράφια της Ουκρανίας, και τώρα, στη Μόσχα, τα χαίρουμαι να τριγυρίζουν κοπαδιαστά, να καθίζουν στους δικέφαλους προύντζινους αϊτούς, που κοιτάζουν ακόμα απάνω από τους πύργους του σοβιετικού Κρεμλίνου την Ανατολή και τη Δύση.

Γυναίκες περνούν στα πεζοδρόμια, βαριές, δυνατές, από μια ράτσα πρωτόγονη - άγρια κι αυτή σαν τ' άλογα τα ρούσικα, όλο αντοχή και γονιμότητα. Είναι οι γυναίκες που ακόμα δεν μπούχτισαν να τρων, να δουλεύουν και να γεννούν· οι άλλες, οι ντελικάτες αρχόντισσες, γιομάτες κούραση, ανία και πνέμα, έφυγαν, έγιναν *εμιγκρέδες**, και καθώς λέει ο ρούσος ποιητής «Καταραμένες να 'ναι!». [...]

Παραπέρα ένας γέρος *μουζίκος**, σταυροπόδι στο χιονισμένο πεζοδρόμιο, μ' ένα δισάκι ανοιχτό μπροστά του, τραγουδάει θλιβερά, απελπισμένα, μονότονα, σα να φωνάζει η απέραντη στέπα, η παγωμένη, της Ρουσίας. [...]

Μέσα στον κοκκινόσταχτο ουρανό σήμερα το απόγεμα στέκουμαι και χαίρουμαι την ξακουστή μητρόπολη του Άι-Βασίλη· την έχτισε ο Ιβάν ο Τρομερός, και σαν τέλειωσε, έβγαλε τα μάτια του αρχιτέκτονα, για να μην μπορέσει να χτίσει άλλη όμοιά της στον κόσμο. [...]

Νίκος Καζαντζάκης, *Ταξιδεύοντας: Ρουσία*, Εκδ. ΕΘΝΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2013, σσ. 174-176.

νειρεύονται: ονειρεύονται· **τρόικες**: ρωσικές άμαξες ή έλκηθρα, που σύρονται από τρία άλογα· **εμιγκρές**: πολιτικός πρόσφυγας, αυτοεξόριστος· **μουζίκος**: χωρικός

Ερωτήσεις:

1. Να γράψετε τη θεματική υποενότητα στην οποία μπορούν να ενταχθούν και τα δύο πιο πάνω κείμενα. **(μον. 0,5)**
2. Αφού συγκρίνετε τα δύο κείμενα, να εντοπίσετε και να αναφέρετε:
 - α. την πόλη στην οποία αναφέρεται το καθένα **(μον. 0,5)**
 - β. ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα της κάθε μιας, το οποίο να στηρίζετε και με ένα στοιχείο από το κάθε κείμενο **(μον. 1)**
3. Και στα δύο κείμενα οι συγγραφείς αναφέρονται στις γυναίκες της κάθε πόλης.
 - α. Να παρουσιάσετε τις δύο ομάδες γυναικών στις οποίες αναφέρεται ο καθένας. **(μον. 1)**
 - β. Να αναφέρετε ποιος από τους δύο συγγραφείς δείχνει την προσωπική του συμπάθεια για μια από τις δύο ομάδες γυναικών που παρουσιάζει και να δικαιολογήσετε τη θέση σας με ένα στοιχείο από το κείμενο. **(μον. 1)**
4. α. Να αναφέρετε την κυρίαρχη αφηγηματική τεχνική στα δύο κείμενα. **(μον. 0,25)**
 - β. Να δικαιολογήσετε την πιο πάνω απάντησή σας παρουσιάζοντας ένα μικρό απόσπασμα από το κάθε κείμενο. **(μον. 1)**
5. α. Να αναφέρετε ποιο από τα δύο κείμενα έχει περισσότερο «λογοτεχνικό χρώμα». **(μον. 0,25)**
 - β. Να εντοπίσετε και να γράψετε δύο (2) διαφορετικά εκφραστικά στοιχεία που συμβάλλουν στη δημιουργία αυτού του «λογοτεχνικού χρώματος». **(μον. 0,5)**

Η Διευθύντρια

Δρ Μαρία Γεωργίου

